

*Ткачук Галина Володимирівна,
професор кафедри інформатики і інформаційно-комунікаційних технологій,
Діденко Роман Іванович,
здобувач вищої освіти, спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика).*

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

МЕТОДИКА СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВЕБКВЕСТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНФОРМАТИКИ

У роботі описано особливості створення та використання вебквестів при вивченні інформатики. Аналіз різних форм організації ігрової діяльності в освітньому процесі вказує на те, що використання ігрових форм цілком виправдано може бути інструментом викладання, який активізує розумову діяльність учнів, дозволяє зробити освітній процес привабливішим і цікавішим, змушує хвилюватися і переживати та, відповідно, формувати потужний стимул до оволодіння знань з навчальної дисципліни. На основі аналізу літературних джерел нами визначено ряд переваг використання технології вебквестів. Нами виявлено, що структура вебквесту має спільні ознаки з структурою гри як методу навчання, проте, технологія вебквесту має свої відмінності.

Ключові слова: вебквест, інформатика, ігрові технології, гра, методика навчання інформатики.

Постановка проблеми. Освітній процес з інформатики, як з інших предметів, передбачає вирішення задач, які стосуються не тільки отримання учнями певної навчальної інформації, але формування в них умінь діяти в тих чи інших ситуаціях, вирішувати конкретні життєві проблеми. При чому освітній процес повинен проходити в умовах, коли учень не зобов'язаний вчитись, а коли йому цікаво це робити, розв'язувати різні навчальні завдання, самостійно пізнавати оточуючий світ та отримувати знання.

Впровадження в освітній процес окремих елементів ігрових технологій дасть змогу не тільки підвищити інтерес до вивчення інформатики як навчального предмету, але й дасть поштовх до вивчення інших базових предметів. Адже відомо, в основі інформатики лежать такі предмети як математика, фізика, хімія, біологія тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В науковій літературі вивчення питання впровадження ігрових технологій в освітній процес займає вагомe місце. Проблема використання ігрових технологій представлена в наукових працях вітчизняних і зарубіжних учених: Железняк Л. [3], Ігнатко М. [4], Корольський В., Крамаренко Т. та Семеріков С. [5], Франчук Н. та Ляшенко Т. [7], Гутиряк О. та Павлішак О. [1], Попова О. І., Попова Л. П. та Пузан Ю., Колмакова В.О. та Медведєва М.О. [8], Лещук С.О. [6], Савченко Л.О. [11] та інших. У роботах авторів висвітлені різні аспекти

впровадження ігор в освітній процес, проте з появою нових інформаційних технологій та різних сервісів реалізації ігрової діяльності проблема залишається відкритою та потребує дослідження.

Метою нашої роботи є вивчення та опис ігрової технології вебквестів з використанням сервісів мережі Інтернет при вивченні інформатики.

Основні результати дослідження. Одним із методів навчання, який здатний підвищити пізнавальний інтерес учнів завдяки ігровій формі проведення заняття є використання технології вебквестів. Дослідження потреб та інтересів сучасної молоді показує, що квест є одним з найпопулярніших жанрів комп'ютерних та інтернет-ігор [1-12]. Квест (від англійського слова «quest» – «пошук») – це вид ігор, що вимагають від гравця вирішення розумових та інтелектуальних завдань для просування по лінії сюжету певної гри [12]. За рівнем реальності квести поділяють на реальні та віртуальні. Учасники квестів вказують на одну з привабливих сторін вебквесту – сприяння розвитку логіки, уваги, інтелекту [12].

Нині існує кілька визначень поняття «вебквест». Одні дослідники вказують на вебквест як на діяльність, що спрямована вирішення завдань, частина яких знаходиться в мережі Інтернет; інші згадують вебквест як проблемне завдання з елементами рольової гри, під час якої використовуються ресурси мережі Інтернет; також є твердження, що

вебквест – це сайт в мережі Інтернет, що містить різні завдання, переглядаючи який можна рухатись вздовж сюжетної лінії. Аналізуючи вказані поняття бачимо, що в усіх визначеннях проглядається спільна риса – використання ресурсів мережі Інтернет.

Використання технології вебквестів під час вивчення інформатики має ряд переваг:

- можливість використання сервісів мережі Інтернет за рахунок дружнього інтерфейсу, що не потребує технічних знань;

- виконання вебквесту як в індивідуальному, так і в груповому порядку (групова робота під час виконання вебквесту більш ефективна);

- за рахунок використання сучасних технологій та засобів розвивається інформаційна компетентність учнів, збільшується мотивація до навчання, зростає зацікавленість навчальним предметом;

- інтелектуальні завдання вебквесту сприяють розвитку критичного мислення, уміння порівнювати, аналізувати, класифікувати, мислити абстрактно;

- при пошуку інформації для розв'язку вебквесту формуються пошукові навички.

Технологія вебквесту дає змогу реалізувати наочність, мультимедійність та інтерактивність навчання. Наочність та мультимедійність забезпечується за рахунок використання різних видів інформації: мультимедійної, презентаційної, графічної, відео, анімації тощо. Інтерактивність об'єднує всі види подання навчального матеріалу, забезпечуючи зворотній зв'язок, дає змогу впливати на різні об'єкти (кнопки, гіпертекст, функційні елементи тощо).

Розрізняють два види вебквестів в залежності від їх тривалості – це короткочасні та довготривалі [2]. Метою застосування короткотривалого вебквесту може бути поглиблення знань в межах однієї або декількох тем. Короткотривалі вебквести зручно використовувати на етапі актуалізації знань перед вивченням нової теми. Довготривалі вебквести можуть мати на меті як поглиблення знань, так і їх засвоєння, а також перетворення чи отримання нових знань. Довготривалі вебквести можуть охоплювати цілі розділи відповідного навчального матеріалу.

Структура вебквесту має спільні ознаки з структурою гри як методу навчання, проте, технологія вебквесту має свої відмінності. Проаналізуємо структурні компоненти вебквесту.

Анотація – це короткий сценарій вебквесту, в якому описано головні умови розв'язку завдань. Тут також можуть зазначатись головні ролі учасників, якщо робота групова.

Завдання – це деталізований опис того, що необхідно зробити для досягнення мети. Завдання повинно бути описано в зрозумілій формі, чітко, цікаво та доступне для виконання. У завданні також доцільно прописати чітко визначений підсумковий (очікуваний) результат, який буде отримано в результаті виконання. В якій формі цей результат буде представлено – презентація, вебсайт, портфоліо тощо.

Етапи – цей компонент структури необхідно описати, якщо передбачається самостійна діяльність учасників освітнього процесу. Кожен учасник повинен отримати своє завдання на певному етапі виконання вебквесту.

Критерії – це параметри оцінювання виконаних завдань. В даному випадку потрібно описати не тільки форму виконаних завдань та результат, але й визначити рівні виконання завдань та описати кожен рівень (наприклад, початковий, середній, достатній, творчий).

Інструкції – це керівництво до дії, що можна подати у вигляді питань, які направляють роботу під час виконання завдань. Це може бути список питань, які найчастіше виникають або список джерел для пошуку інформації, інструкція виготовлення вебсайту, портфоліо, презентації тощо.

Рефлексія – даний компонент використовується на завершальному етапі виконання вебквесту. Тут можуть бути уточнюючі, риторичні, філософські питання, які наштовхують учасників зробити потрібні висновки, продовжити в майбутньому свої дослідження тощо.

Загалом, можемо зробити висновок, що вебквест є потужним інноваційним методом інтерактивного навчання, що базується на використанні ігрових технологій в освітньому процесі. Вебквести сприяють формуванню цілої низки компетентностей, які формують в учнів вміння ставити мету, планувати власну діяльність для її досягнення цілей, відповідати за прийняті рішення та розвивати навички колективної роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гутиряк О., Павлішак О. Ділова гра як метод активного навчання майбутніх фахівців. Молодь і ринок. №11 (166), 2018. С.47-51. URL: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/151952/150932>.
2. Дубовик В.В. Використання веб-квестів в процесі вивчення лінійної алгебри. «Наука України– погляд молодих учених крізь призму сучасності». 20–22 квітня 2017 року. URL: http://176.98.75.236/bitstream/6789/7991/1/Tezu_Dubovyk_doc.pdf.
3. Желізняк Л. Д. Кейс-технологія. Збірка кейсів з інформатики. Інформатика в школі. 2013. № 4. С. 5–10.
4. Ігнатенко М. Сучасні освітні технології. Математика в школі. 2003. № 5. С. 2–6.
5. Інноваційні інформаційно-комунікаційні технології навчання математики : навч. посіб. / В. В. Корольський, Т. Г. Крамаренко, С. О. Семеріков та ін. ; наук. ред. М. І. Жалдак. Кривий Ріг : Книжкове вид-во Киреєвського, 2009. 316 с.
6. Лещук С.О. Деякі аспекти застосування qr-квестів. Сучасні інформаційні технології в освіті і науці : 3 Всеукр. наук. Інтернет-конф., 26-27 березня 2021 р. С.40-43. URL: http://dSPACE.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/24015/1/Leshchuk_S_QR_kvest.pdf
7. Ляшенко Т. А., Франчук Н. П. Деякі особливості методики інтерактивного навчання на уроках інформатики. Наукові засади підготовки фахівців природничого, інженерно-педагогічного та технологічного напрямків: III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція з міжнародною участю (26-29 березня 2019 р., м. Бердянськ). С.30-32. URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2019/04/9.pdf>.
8. Медведева М.О., Колмакова В.О. Ігрові технології при вивченні математичної логіки. Теорія і практика використання інформаційних технологій в навчальному процесі: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 30–31 травня 2017 року м. Київ, 2017. С.12-13.
9. Попова О. І., Попова Л. П. Ігрові технології як засіб розвитку творчих здібностей молодших школярів. Мистецтво та мистецька освіта в сучасному соціокультурному просторі : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф., (3–4 червня 2021 р., м. Бердянськ). С.128-132. URL: <https://kmaesm.edu.ua/wp-content/uploads/mystecztvo-ta-mysteczka-osvita-v-suchasnomu-socziokulturnomu-prostori-2021-rik.pdf#page=129>
10. Пузан Ю. Застосування ігрових технологій на уроках у новій українській школі. Педагогічні науки, 2019. №6. DOI: <https://doi.org/10.36074/2617-7064.06.00.014>.
11. Савченко Л.О. Використання веб-квест технології у вищій школі при підготовці майбутніх фахівців. Педагогіка вищої та середньої школи. 2017. 1. С.67-74.
12. Яновський А. О. Формування інформаційної культури у майбутніх учителів засобами веб-квестів. Адаптивні технології управління навчанням ATL - 2019: матеріали п'ятої міжнародної конференції, (Одеса, 23-25 жовтня 2019 р.), 2019. С. 109-111. URL: <http://dSPACE.pdpu.edu.ua/handle/123456789/5301>

Ткачук Галина Владимировна, Диденко Роман Иванович

МЕТОДИКА СОЗДАНИЯ И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВЕБКВЕСТОВ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ИНФОРМАТИКИ

Ключевые слова: вебквест, информатика, игровые технологии, игра, методика обучения информатике.

Tkachuk Halyna Volodymyrivna, Didenko Roman Ivanovich

METHODS OF CREATING AND USING WEBQUESTS IN THE STUDY OF INFORMATICS

Keywords: webquest, computer science, game technologies, game, methods of computer science teaching.